

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/๗ ๓๕๖๖

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๔๐๙๔
ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ได้มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น โดยพบว่า การพิจารณาคำขอฯ ในระดับอำเภอ และจังหวัด มิได้พิจารณาด้วยตนเอง จากนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี กล่าวคือ มีปลัดจังหวัดพิจารณาคำขอในระดับจังหวัด ลงนามในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด และในระดับอำเภอ มีปลัดอำเภอเป็นผู้พิจารณาคำขอฯ ซึ่งลงนามในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนนายอำเภอ เป็นต้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า กฎกระทรวงการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้กำหนดขั้นตอนที่จะต้องมีการให้ความเห็นในฐานะของนายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด ก่อนที่จะส่งคำขอและหลักฐานทั้งหมดให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นพิจารณาซึ่งกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวมิได้กำหนดเรื่องมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ การมอบอำนาจในการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงฯ ของนายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด จึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๖ และในกรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ การดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงฯ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๕๖ และมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ อนึ่ง การที่ยังมีผู้ดำรงตำแหน่งและผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวยังปฏิบัติราชการอยู่ การปฏิบัติหน้าที่เป็นเพียงผู้ทำงานแทนไม่ใช่เป็นผู้รักษาราชการแทน จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจและหน้าที่ (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๑๙/๒๕๐๐ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑๒/๒๕๑๕) ทั้งนี้ เนื่องจากงานสัญชาติและสถานะบุคคลเป็นงานที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศซึ่งกระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญและจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การใช้อำนาจในการพิจารณาคัดสินใจเป็นไปอย่างเหมาะสม รอบคอบ และรัดกุม จึงขอให้อำเภอชักซ้อมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยข้างต้น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตรี

(รวยรุ่ง ไครบุตร)

นายอำเภอสว่างแดนดิน รักษาราชการแทน

ปลัดจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร. ๐-๔๒๗๑-๑๔๖๑

พิเคราะห์

๑๕ มิ.ย. ๒๕๖๖

ที่ทำการปกครองจังหวัดสกลนคร
เลขที่ ๐๗๖
วันที่ 16 มิ.ย. ๖๖
จังหวัด

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
รับเลขที่ 3229
วันที่ ๑๕ ก.พ. ๒๕๖๖
เวลา

ที่ มท ๐๓๐๙.๘/ว ๔๐๙๔

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

ชค. ()
 กษ. ()
 นิติกร ()

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

อ้างถึง ๑. พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕

๒. กฎกระทรวงการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕

ด้วยคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ได้มีการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น โดยพบว่าการพิจารณาคำขอฯ ในระดับอำเภอ และจังหวัด มิได้พิจารณาด้วยตนเองจากนายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี กล่าวคือ มีปลัดจังหวัดพิจารณาคำขอในระดับจังหวัด ลงนามในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด และในระดับอำเภอ มีปลัดอำเภอเป็นผู้พิจารณาคำขอฯ ซึ่งลงนามในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนนายอำเภอ เป็นต้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า กฎกระทรวงการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้กำหนดขั้นตอนที่จะต้องมีการให้ความเห็นในฐานะของนายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนที่จะส่งคำขอและหลักฐานทั้งหมดให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นพิจารณา ซึ่งกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวมิได้กำหนดเรื่องมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ การมอบอำนาจในการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงฯ ของนายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด จึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๖ และในกรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ การดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงฯ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๕๖ และมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ อนึ่ง การที่ยังมีผู้ดำรงตำแหน่งและผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวยังปฏิบัติราชการอยู่ การปฏิบัติหน้าที่เป็นเพียงผู้ทำงานแทนไม่ใช่เป็นผู้รักษาราชการแทน จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจและหน้าที่ (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๑๙/๒๕๐๐ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑๒/๒๕๑๕) ทั้งนี้ เนื่องจากงานสัญชาติและสถานะบุคคลเป็นงานที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญและจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การใช้อำนาจในการพิจารณาตัดสินใจเป็นไปอย่างเหมาะสม รอบคอบ และรัดกุม จึงเห็นควรแจ้งจังหวัดให้ชักซ้อมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวทุกระดับทั้งในส่วนของจังหวัด และอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการรับคำขอรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งคำขอพร้อมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งผลการสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ในกรณีที่มีการสอบสวนให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ตรวจคำขอและหลักฐานประกอบคำขอ ถูกต้องและครบถ้วน หรือนับแต่วันที่การตรวจสอบคำขอและหลักฐานที่ได้รับเพิ่มเติมแล้วเสร็จโดยให้นายอำเภอพิจารณาคำขอดังกล่าวและให้ความเห็นด้วยตนเอง เว้นแต่กรณี ดังนี้

๑.๑ กรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นผู้พิจารณาคำขอ

๑.๒ กรณีมีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้เป็นเวลาติดต่อกัน เกินกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันที่คำขอและพยานหลักฐานประกอบคำขอถูกต้องและครบถ้วน ให้ปลัดอำเภอผู้มีอาวุโส ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการซึ่งนายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งเป็นผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๖๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นผู้พิจารณาคำขอ โดยจะต้องแนบหลักฐาน ที่แสดงถึงเหตุแห่งการไม่อาจปฏิบัติราชการได้เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วัน มาพร้อมกับคำขอด้วย

๒. เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับคำขอรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ตามข้อ ๑ แล้ว ให้ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของคำขอและหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หากเห็นว่าคำขอถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบ กฎหมาย ให้ดำเนินการส่งคำขอและหลักฐานทั้งหมด รวมทั้งความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดให้คณะกรรมการรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่การตรวจพิจารณาแล้วเสร็จ ทั้งนี้ ในส่วนของการให้ความเห็น ของผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาคำขอดังกล่าวและให้ความเห็นด้วยตนเอง เว้นแต่กรณี ดังนี้

๒.๑ กรณีเห็นเป็นการสมควรและเหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ควรมอบอำนาจให้เฉพาะรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นผู้พิจารณาคำขอ

๒.๒ กรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งแต่ไม่อาจปฏิบัติ ราชการได้เป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตรวจคำขอและพยานหลักฐานประกอบคำขอถูกต้อง และครบถ้วน ให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทนตามมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นผู้พิจารณาคำขอ

อนึ่ง การแก้ไขปัญหาสถานะของบุคคล การพิจารณาเกี่ยวกับการให้สัญชาติไทย เป็นนโยบายที่สำคัญของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับสิทธิ ตามกฎหมาย จึงขอให้จังหวัดกำชับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว โดยถือปฏิบัติ ตามระเบียบ กฎหมายโดยเคร่งครัด และกำกับดูแลมิให้เกิดความล่าช้าเกินสมควร เพื่อให้การดำเนินการ แก้ไขปัญหาเป็นไปโดยความต่อเนื่องและถูกต้องตามกฎหมาย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

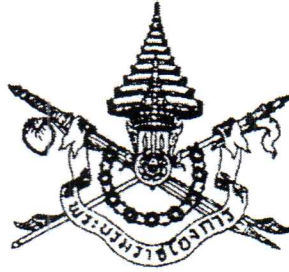
กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. ๐-๒๒๙๙๑-๗๓๒๙-๓๒

โทรสาร ๐-๒๙๐๖-๙๒๑๗

พระราชบัญญัติ

สัญชาติ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๖๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” ระหว่างบทนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” และบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

“คนไทยพลัดถิ่น” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีตซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือเป็นผู้ซึ่งมีลักษณะอื่นทำนองเดียวกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ มาตรา ๙/๕ มาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

“มาตรา ๙/๑ ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยต้องมีนักวิจัยหรือนักวิชาการทางด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานบุคคล ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชนรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๙/๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๙/๓ ให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

(๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นโดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๗

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๙/๔ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยอนุโลม

มาตรา ๙/๕ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่นประสงค์จะได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอแล้ว ให้เสนอคำขอนั้นต่อคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อพิจารณา

การพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙/๖ ให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

บุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด เว้นแต่ผู้นั้นถือสัญชาติของประเทศอื่น

มาตรา ๙/๗ให้นำมาตรา ๙/๖ วรรคสอง มาใช้บังคับกับบุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งบุตรนั้นได้รับสัญชาติไทยมาก่อนที่คนไทยพลัดถิ่นได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามมาตรา ๙/๖ วรรคหนึ่ง”

มาตรา ๕ ให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

มาตรา ๖ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น หรือได้สัญชาติไทยแล้วก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง

การพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๙/๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“คำขอ” หมายความว่า คำขอพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

“ผู้ขอ” หมายความว่า ผู้ขอพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมด้วยหลักฐานประกอบคำขอ ดังต่อไปนี้

(๑) รูปถ่ายของผู้ขอ ให้ใช้รูปถ่ายที่ถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือนก่อนวันยื่นคำขอ ขนาด ๔ x ๖ เซนติเมตร ครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวกหรือแว่นตาสีเข้ม และไม่ใส่ผ้าคลุมหน้าหรือผ้าโพกศีรษะ เว้นแต่ผู้ซึ่งมีความจำเป็นตามศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา แต่เปิดให้เห็นหน้าผาก คิ้ว ตา จมูก ปาก และคาง จำนวนห้ารูป สำหรับกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอแทนให้ยื่นจำนวนแปดรูป

(๒) หลักฐานทะเบียนราษฎรของผู้ขอ ได้แก่ ทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติที่กรมการปกครองบันทึกไว้ในกลุ่มผู้ที่มีเชื้อสายไทย และบัตรประจำตัวที่ระบุว่าผู้นั้นมีเชื้อสายไทย และในกรณีที่มีญาติสืบสายโลหิตหรือร่วมวงศ์ตระกูลกับผู้ขอซึ่งมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย ให้ยื่นหลักฐานทะเบียนราษฎรของบุคคลดังกล่าวด้วย

ในกรณีที่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรอื่นของผู้ขอหรือญาติสืบสายโลหิตหรือร่วมวงศ์ตระกูล กับผู้ขอตามวรรคหนึ่ง เช่น สูติบัตรหรือหนังสือรับรองการเกิดหรือหนังสือรับรองสถานที่เกิด มรณบัตร หรือหนังสือรับรองการตาย บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอื่นที่ทางราชการออกให้ซึ่งมีรูปถ่าย และเลขประจำตัวประชาชน ให้ยื่นมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ในกรณีที่มีการบันทึกทะเบียนประวัติของผู้ที่ประสงค์จะขอรับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ไว้ในกลุ่มอื่นที่มีไขกลุ่มผู้ที่มีเชื้อสายไทย หากผู้นั้นเห็นว่าเป็นการบันทึกโดยผิดพลาด ให้ผู้นั้นยื่นคำร้องขอแก้ไขให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรก่อนมายื่นคำขอตตามกฎกระทรวงนี้

(๓) หลักฐานแสดงผังเครือญาติของผู้ขอกับครอบครัวที่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยซึ่งได้รับการรับรองจากญาติในครอบครัวที่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งมีสัญชาติไทยจำนวนสองคน หรือถ้ามีหลักฐานการตรวจสอบพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอซึ่งพิสูจน์ว่าผู้ขอเป็นญาติร่วมสายโลหิตกับผู้ที่มีสัญชาติไทยให้ยื่นมาพร้อมกับคำขอด้วย

(๔) หลักฐานรับรองคุณสมบัติผู้ขอเกี่ยวกับความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ความยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมไทย และความประพฤติดี เช่น หนังสือหรือหลักฐานรับรองการศึกษา ประกาศนียบัตรหรือประกาศเกียรติคุณที่ออกโดยส่วนราชการ หนังสือรับรองซึ่งออกให้โดยหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ หรือสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่หรือปฏิบัติงานในท้องที่ ที่ผู้ขอมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่

(๕) หนังสือรับรองว่าตนเองมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น โดยมีบุคคลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งมีสัญชาติไทยจำนวนสองคนรับรอง

ข้อ ๓ ผู้ขอมีสิทธิอ้างวัตถุพยาน พยานแวดล้อม หรือหนังสือรับรองของสถาบัน หรือองค์กรวิชาการทางด้านกฎหมายสัญชาติ สถานะบุคคล สังคมวิทยา มานุษยวิทยา หรือชาติพันธุ์ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นหลักฐานพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นก็ได้

ข้อ ๔ กรณีผู้ขอเป็นบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือเป็นคนไร้ความสามารถ ให้บิดา หรือมารดา ผู้รับบุตรบุญธรรม ผู้อนุบาล หรือผู้ปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เป็นผู้ยื่นคำขอแทน

ข้อ ๕ การขอพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้ยื่นคำขอตังต่อไปนี้

(๑) ถ้าผู้ขอมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอตต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน ณ ที่ทำการสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

(๒) ถ้าผู้ขอมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติในจังหวัดอื่น ให้ยื่นคำขอต่อนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ ที่ผู้ขอมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

ในกรณีจำเป็นอย่างยิ่ง นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภออาจใช้ดุลพินิจ เพื่อให้มีการรับคำขออนอกสถานที่ที่กำหนดได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่ง เช่น กรณีทุพพลภาพ เจ็บป่วยร้ายแรง หรือชราภาพ และความสะดวกของราษฎรเป็นสำคัญ

ข้อ ๖ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอพร้อมด้วยหลักฐานประกอบคำขอครบถ้วน ตามข้อ ๒ แล้ว ให้ออกใบรับให้แก่ผู้ขอไว้เป็นหลักฐาน และให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนและเพียงพอของคำขอและหลักฐานประกอบคำขอ หากเห็นว่า คำขอและหลักฐานประกอบคำขอ ถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอต่อการพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ให้ดำเนินการตามข้อ ๗ ต่อไป

ในกรณีที่คำขอหรือหลักฐานประกอบคำขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เห็นว่า หลักฐานประกอบคำขอไม่เพียงพอต่อการพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น อาจสอบสวนพยานบุคคล ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ได้แก่ ผู้ยื่นคำขอและบุคคลอื่นที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา สถานะบุคคลและจุดเกาะเกี่ยวที่สามารถพิสูจน์การเป็นผู้มีเชื้อสายไทยของผู้ขอ หรือเรียกหลักฐานเพิ่มเติม โดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอ โดยกำหนดให้ดำเนินการแก้ไข หรือส่งหลักฐานเพิ่มเติมหรือให้พยานบุคคลมาให้ถ้อยคำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้ง

การเรียกหลักฐานและสอบสวนพยานบุคคลตามวรรคสองจะต้องคำนึงถึงความมั่นคง แห่งราชอาณาจักรและสิทธิมนุษยชนรวมถึงปัจจัยแวดล้อมและความเป็นไปได้ในการแสวงหาพยานหลักฐาน ที่เกี่ยวข้องกับผู้ขอประกอบกันด้วย

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบคำขอและหลักฐานที่ได้รับเพิ่มเติม รวมทั้งสรุปผล การสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องตามวรรคสองให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ พร้อมด้วยหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ระยะเวลาที่กำหนดได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งผู้ขอทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลา ในกรณีนี้ให้ขยาย ระยะเวลาดำเนินการออกไปได้ไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

ข้อ ๗ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามข้อ ๖ เรียบร้อยแล้ว ให้ส่งคำขอพร้อมทั้ง หลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งผลการสอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในกรณีที่มี การสอบสวนให้แก่อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ได้รับคำขอและหลักฐานประกอบคำขอถูกต้องและครบถ้วน หรือนับแต่วันที่การตรวจสอบคำขอ และหลักฐานที่ได้รับเพิ่มเติมแล้วเสร็จ แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องของคำขอและหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับเรื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๒) ส่งคำขอและหลักฐานทั้งหมด รวมทั้งความเห็นของอธิบดีกรมการปกครองหรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ การตรวจพิจารณาตาม (๑) แล้วเสร็จ

ข้อ ๘ เมื่อฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้รับเรื่องตามข้อ ๗ (๒) ให้ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำขอและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดประชุมคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อพิจารณาคำขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ตรวจสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ในการพิสูจน์และรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นของผู้ขอรายใด คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นจะเรียกหลักฐานหรือสอบสวนพยานบุคคลเพิ่มเติมก็ได้ โดยให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับ

ข้อ ๙ เมื่อคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นพิจารณาคำขอและหลักฐานประกอบคำขอแล้วมีมติว่าผู้ขอรายใดเป็นคนไทยพลัดถิ่น ให้อธิบดีกรมการปกครองออกหนังสือรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้แก่ผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีการจัดทำและรับรองรายงานการประชุมของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ การจัดทำและรับรองรายงานการประชุมต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีมติพร้อมแจ้งกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดที่ผู้นั้นมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติเพื่อการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านให้แก่ผู้ขอตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๑๐ กรณีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นพิจารณาเห็นว่าผู้ขอรายใดมิใช่คนไทยพลัดถิ่น ให้อธิบดีกรมการปกครองแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีการจัดทำและรับรองรายงานการประชุมของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ การจัดทำและรับรองรายงานการประชุมต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีมติ โดยให้ระบุเหตุผลข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญและข้อกฎหมายรวมทั้งวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้องไว้ในหนังสือแจ้งด้วย

ข้อ ๑๑ คำขอพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ใบรับ และหนังสือรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ยงยุทธ วิชัยดิษฐ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๙/๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ บัญญัติให้การพิสูจน์ และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้